

Latwēfchu Awises.

61. gada-gahjums.

Ar. 6.

Trešchdeenā, 10. (22.) Februarī.

1882.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schruenden, Kurland. — Ekspedīcija Besthorn tga grahmātu-bohdē Jelgawā.

Par ūnu zeen. lasitajeem.

„Latwēfchu Awises“ lihdj ar ūveem abeem peeļitumeem: „Baņņizās un ūkolas ūnas“ un „Semkoņņpiba un ūaimneņziba“, malkā, — Jelgawā ūanemoht 1 rubl. un par pastu 1 rubl. 50 kop. par gadu. „Latw. Aw.“ war apstelleht: Jelgawā, Ferd. Besthorn tga grahmātu-bohdē, Paleiņas eelā № 2, Latw. Aw.“ ekspedīzija; Behterburgā, pee Behterburgas zeen. Latw. draudņes mahzītāja; Ruldīgā, Ferd. Besthorn tga grahmātu-bohdē, Wauffā, K. Vogel tga apteeki; Wałmeerā, Tey tga grahmātu-bohdē; Wałkā, W. Rudolf tga grahmātu-bohdē; Rihgā, D. Minus tga tantori, Roņņp eelā № 5, un G. Plates tga drīku namā, pee Behtera baņņizās, kur ari nem pretim „Sludinajums“ preeļš „Latw. Aw.“ — Beļ tam titlab **Widsemē, ka ari Kursēmē** iklatris war apstelleht „Latw. Aw.“ pee ūawa mahzītāja. Jeram, ka ari ūkshotaji, ūrīhwert un ziti zeen. kungi laiņņi preti nem apstellechānas uļ „Latw. Aw.“ Was 24 eksemplārus apstelle uļ weenu adresi jeb wahrdu, dabuļs 25. eksemplari par wetti.

Rahdītājs: No eelchsemehm. No aŗriemehm. Wiūjaunatakās ūnas. Sweļchumā, Īrītis Suworowš, Widsemes muiūneelnu landtags Rihgā. Zeenijama redaktījal Atbildeš. Sludināchānas.

No eelchsemehm.

Behterburga. Finanžu-ministerija iūstrahdājohť preeļchlikumu par muitās pa-augūtināchānu uļ metakeem un metalu iūstrahdājumeem, zaur ko zeroht eenemť 3—4 milj. rubtu par gadu. — Uļ ūrītā Suworowa beherem, 4. Februarī, biļ ūapulzeņufchees wiūi leelūrīstī, generali un ziti augūti weelē, to starpā ari Baltiņas gubernu delegati, — mihtajam nelaiķim parahdiht beidsamo gohdu. Wiūsch tika guldi-nahts Sergeja klohsteri, blakus ūawai preeļch kahdeem 15 gadeem nomirufchāi laulatai draudņenei. Bulūsten 11 dš atbrauza Keisaru Majestetes un nu eelūkchāns beheru deewkaloūchāna. Beļ tam tika lihkis neļš lihdj kapam no Keisara Majestetes, leelūrīsteem un nelaiķa dehla. — Kursēmē muiūneeziba nolika uļ dabrgā nelaiķa ūahrku ūudraba kroņni; zitu Baltiņas gubernu kroņni wehł nebiļ gatawi, — tee tiķs wehłak nolikti uļ nelaiķa kapu.

Jelgawa. Badpalkawneekš baronš Klebeck, newelēlibas deht, uļ paūcha luhgchānu atlaistš no Jelgawas poliżmeiūstera amata un wiņa weelā pagaidam eelēkš Kursēmē gubernatora aŗrlahťtigāis ūewiūchko uūdewumu eerehdņis baronš Kopp.

Brambergē, 3. Februarī. Iūgahjuūcho nakti nodedūa ūalz-grahwes riņas. Tamlihdj ari ūadedūa lihdj 1000 puŗru nekultās labibas, kulamā twaiķu-maūchine lihdj ar lokomobili, ūirgu kulamā maūchine ar wehtijamo maūchini un laba dala malkās. Glahbjams nebiļ it nekās, jo wehļch biļ ūtipriš. Labi wehł, ka wehļch puŗta no deen-widwakareem, zaur ko ugumi nogreeta no zitahm muiūchās ehłahm nohūt. Słahdi rehłina uļ wairak tuhkūtoūcheem. Ehla un twaiķu-kulamā maūchine biļuūchās apdrohūchīnatas. Uguns leekahs buht peeliķta. — Wezi wiŗri ūakahs, ka jau zetorto reiš redsoht ūalzgrahwes riņas degam. Preeļchpehdejo reiš dedūa 3. Aprilī 1880. gadā. Ari toreiš runaja, ka uguns peelikka. Beļ tam allasch dūrdeja, ka eūohť draudehtš, ka ūalzgrahwe wehł drihšumā degūohť. Brambergu pagasta-walde dabujuūi wehłtuli beļ parakūta, pahr pastu peeūhťitu, lai ūawus un pagasta-teeūas papihreš glahbjohť (Brambergu pagasta waldeš un teeūas lokališ atroņnahš kahdā ūalzgrahwes muiūchās ehłā), jo ūalzgrahwe wehł buhūohť degť. Toreiš gan dohmaja, ka ta buhš tiķ kahdā denunzīzija, — jo minetā wehłtūlē biļ kahdā persona mineta. — Iūgahjuūchahš ūeūdeenas nakti ūalahsmuiūchās Roħūites krohga tumumā atrastš kahdš nepaūhťstams wiŗš uļ leelzela noūiūš. Eūohť pee ūaun-Sewawas peederigš. ūuwalas ūinas truhłst.

„B. W.“

No Bramberges. Uļ uūraugu-teeūas pa-wehłi ūcheijenes pagasta-walde ūrīhwera wehłchānu preeļch ūaweeņojufcheem pagasteem, Brambergu, ūalzgrahwes un Raūchmeres, uļ nahłameem trim gadeem biļ uļ 11. Janwari ū. g. nohłmuūi. Beļ lihdjūhīniņā ūrīhwera, biļ

tiķ weeņš kandidats peeteizees, wahrdā Anūis Wiħmaniš, kas ari ar balūu wairumu tapa iūwehłehtš. Anūis Wiħmaniš ir tapis tai pagastā par ūrīhwerti, kurā jau ūen gadus zenūeeš tapt. Wiūsch ir ūtrahdājis pee ūenakahs kambara-waldeš un buhš labas ūinibas eeģuwees, un tā tad ūawu peenahłumu netiķ ween pagastam, beť ari uūraugu-teeūai pa prahtam warehš iūpildiht un par pagasta labłahūchānu ruhpetees. Lai Deewš ūelme jaunā ūrīhwera puħlinus. J. L.

— **No Duhrumuiūchās,** ūukuma aprilī. Duhru pagastiņch ūkaita 12 ūaimneekus, kuri ūawas mahjas par dūmtu eeūirkuūchi jau preeļch wairak gadeem.

Muhūu dūmtūkungs, baronš von Haaren, par mums ir gahdājis ka mihtch tehws. Īrimlahť mums mahjas pahrdewa par pee-eija-mahm zenahm. Dūhťlahť jau preeļch 15 gadeem zeen. barona kungs zehla ūkolas-namū par ūawu naudu, dahwiņaja harmonijumu un wiūu, kas pee ūkolas wiņjadūibahm peeder. Reziļ gadus atpakat, kad ūkolu atdewa pagastam, zeen. barona kungs ūkolu wehł 1000 rubtu dahwiņaja, no kuru intreūehm tagad teeł ūkolułata lohne paleelinata. Treūchlahť muħūu zeen. kungi mums rahda wehł tagad ūawu laiņņibu zaur tam, ka it gadus, kamehr ūkolułata pastahw, wiņi preeļch wiūa pagasta Seemas-ūwehłku wakarū tur ūataiūa. Lai wakarā netohť neweens Duhreneekš aismirūš, lai buhtu ūaimneekš jeb kaļps, wezš jeb jauns; katris ūanem Seemas-ūwehłku dahwanas no wiņu laiņņahm roħlahm. Par to ari Duhreneeki wiņeem arween pateizigi ir biļuūchi, un wehłahš, lai wehł ilgi ūhee no wiņeem miħletee kungi dūhwo wiūeem par teizamu preeļchūhmi.

Par ūadūiwi rumajohť, Duhreneeki miħle meeru, jo ir atūinufchi, ka „meerš baro, nemeerš poħūta“. Teateri un ūatumu-balles pee mums naw paūhťstami. Ja daūch no mums ūchoš preeļch grib baidiht, tad tam jabrauž pee muħūu nahburgeem Reņģeneekeem un Ape-neekeem. Buhtu wehłejams, ka Duhreneeki nahłofchā wakarā tahdus preeļch isriħkotu un naudu kahdam labdarigam mehrkim paūneegtu. Zeru, ka jaun-eelētee teeūas-wiŗri iūgahdahš preeļch Duhreneekeem kahdus beūwainigus preeļch. Wiūeem jaun-eelēteem D. teeūas-wiŗreem uūūauzu „Augūtu laiņi jaunā amatā“!

— **Bahrlaboņums un iūūaidrojums** par ūinoņumu 42. nummurā iū. g. „Iū ūaun-Saules draudņes“. Naw wiš jalasa Medum, beť krohna Reifeltes un Medum pagasta ūkolułata, jo abi pagasti ir loħpā ūkolułata uūbuħweņufchi. Dūeedaūchāna ir atkal ūawu darboūchānohš eelūhłufi. Grahmātu-krachtuwe jau ūen gadeem pee mums pastahw; wiņa tiķš tagad zaur jaun-peegahdatahm grahmatahm paleelinata. Neūtrahdājam wiš peļz wezahš triju-lauku eedalifchānas, beť uļ ūūchreem un peezeem, daūchi ari jau uļ wairak lauķeem.

— **Iū Iħles.** Iħles pagasti gut Kursēmē kalnainajā apgabalā. Pati piļš atroņnahš uļ augūta kalna. No piļš platanajeem toħrneem pee ūłaidra gaiūa war tahťu redūeht. Par 4 juħdšes tahťo ūhağari no tureneš warohť redūeht. Iħles baronš, zeen. Hoernerā tgs, ūaweeem ūaimneekeem preeļch pahrī gadeem wiūas mahjas par dūmtu pahrde-

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena Kristiba, weena tiziba.

Nahditajs: Sinas. Nahdi wahrdi 2c. Par eewehroschanu skohlu- un pagastu wal-
dibahn. Par lautskohlu buhshchanu Kursemē 1879/80. gadā. Dehls un tehws,
Skapa pulstrenis.

S i n a s.

Ji Salgales. Gewehrojama deena bij 18. Oktobris p. g. Salgaleeschem, — prohti tika eewests no augstas basnizas-teesas eewehletais jaunais mahzitajs, zeen. Neandera lgs, bijuschais Walles mahzitajs. Lasitaji atminefees, ka isgahjuschā gadā 6. Oktobri no mira lihdschiginigais mahzitajs, K. Conradi lgs, un no augstas basnizas-teesas tika eewehlehts tagadejais mahzitajs, Neandera lgs.

Bet daschi draudse ar to negribeja buht meerā, jo gribeja nelaiķa dehlu, A. Conradi, tagadejo mahzitaju Sakaleijā, un tamdeht eefneedsa rakstu pee eefschlehtu ministera kunga. Bet ministera kungs apstiprinaja basnizas-teesas wehleschanu.

Atnahza minetā deena, 18. Oktobris. Gaudis pulzejahs basnizā pat no kaiminu draudschem. Pulksten 10ds no rihta zeen. generalsuperintendententa kungs Lambergis, zeen. Bauskas aprinkā prahwestis Kupffera lgs, Bauskas Latw. mahz. Seilera lgs un konfistorialrahts Neandera lgs eeweda basnizā jauno draudses ganu.

Uf altara tureja runu zeen. generalsuperintendents, peekohdinams draudsei, ka ar jauno mahzitaju ustizigi kohpā turetōhs, lai Deewa wahrda mahzischanas amats draudsei nestu daudis swehtibas. Behz jaun-eewestais mahzitajs kahpa kanzelē un ustrunaja draudsi ar firsnigeem wahrdeem, apshlidamees tai uszihitigi kalpoht sawā amatā. Un luhdsahs no draudses mihlestibu un peepalihdsibu pee amata nokohpschanas.

Lai draudse ari wehl schur-tur rohnahs kahdi nemeerigi prahli un paretas schelshchanahs, tad tomehr war zereht, ka ar Deewa palihgu wifs ishdshinasees, jo teescham naw nekahda eemesla, nebuht ar meeru ar jauno mahzitaju, kas skaidri sludina Deewa wahrdu un draudsei parahda mihlestibu un labu prahtu. Un kur tas ir, tur ari buhs faderiba, pastahwiba un swehtiba. To wehlu draudsei, to mahzitajam. Bet pee wifahm leetahm waijag pazeetibas un luhgschanas.

Kahds Salgaleetis.

Kuldigas Kalnmuischas skohlas skohlenu skaitis ir schoseem 260, kas teel mahziti treijās klasēs no trim skohlotajiem. Pirmais ir Freimanis is Kabiles, ohtis Bergmanis jun. is Rankem un treschais Bergmanis sen. is Wahrmes. Apakshējā klasē pašneeds Latweeschu mahzibu, widejā Latweeschu un Kreewu, un augshējā klasē bes minetahm mahzibahm ari Wahzu walodu. Kaut gan skohla pastahw tikai 4 gadi, tad tomehr pehrnajā gadā jau 6 skohlēni nolika eskamu uf eestahschanohs Kuldigas aprinkāskohlā. Kalnmuischas skohla ir ar wifahm waijadshibahm it labi apgahdata. Muhfu zeen. mahzitajs Freiberga lgs dahwinaja skohlai feenas-pulstreni. Sirsniga pateiziba par scho dahrgo peeminas dahwanu, kas skohlai kalpo par paleekamu labumu un kahrtibu. Tik ar skohlas ehrgelsh Kalnmuischneekem naw labi weizees. Daschi leetas-prateji un ari skohlotaji lika preekschā, lai pirktu Kuldigas tirgotaja Sternberga lga teizamahs ehrgelsh. Bet kad minetais kungs par sawahm ehrgelsh 1100 rubtu pagehreja, tad pagasta-walde tahs nepirka. Uf kahda pagasta weetneeka preekschlikumu usajzinaja buhwmeisteri Drustu is Chdoles, un schis ari usnehmahs Kalnmuischas skohlai pagatawoht ehrgelsh par 400 rubteem. Kad ehrgelsh bij gatawas, tad usajzinatee leetas-prateji spreeda, ka tahs naw wifai labi buhwetas. Wifas wainas Drusta lgs apshlijahs pahrlaboht. Wehlamees, ka tas pilnigi isdohtōhs!

Starinsh.

Sahmu-falas superintendententa kungs Ed. Hesse, uf pascha luhgschanu, atlaists no amata.

Nahdi wahrdi

par skohlotaja amatu, jeb par skohlas-behrnu mahzischanas un audshinaschanas wihsi jeb metodi.

(Stat. L. A. № 51. p. g. Wajnu. un st. sinās.)

3. Bihbeles lasishana.

Muhfu Kungs Jesus Kristus faka: meklejeet rakstōs (Zahn. 5, 39.), un Apustuļu darbu grahmata (17, 11.) no Berejeeschem ir sazihits, ka tee Bahwila wahrduš labprahitigi usnehma, mekledami ik deenas rakstōs, waj schahs leetas tā esohht, un Bahwils raksta Timoteim (2. gr. 3, 15.): Tu no masahm deenahm tohs swehtōhs rakstus fini, kas tewi war dariht gudru uf to debeshs preeku zaur to tizibu, kas ir eeksch Jesus Kristus. Tapehz ari muhfu Lutera basniza, kas spreesch, ka swehti raksti ir ween-weenigais awots, no ka jasmetahs tizibas mahziba, prasa no wifem saweem lohzeekteem, un ari no behrneem, ka tee lasa eeksch bihbeles. Tapehz ari muhfu tautas-skohlas, kas draudsei tizigus lohzeektus grib audshinht, bihbeles lasishana jadsen ar wifu spehku, jo kad behrni nebuhs eeraduschī bihbeli lasiht un no tahs „debeshs preeku“ smeltees, tad usauguschī tee ari to nedarihs. Gan, ka jau senah rahdijahm, kristiteem behrneem newaijag no swehteem raksteem tizibas graudinus salafitees, bet ta tiziba, ko tehwtewi uf swehteem raksteem dibinajuschī, un uf ko behrni kristiti, behrneem ka gatawa teel pašneegta katkisma mahzibā; tomehr to fanehmufschem, wineem peenahkahs, meklejoht swehtōs rakstōs, pahrliezinatees, ka ta tiziba, kas wineem eedohta, smalki fa-eetahs kohpā ar swehteem raksteem; zaur tam wini sawu tizibu apstiprina. Tautas-skohlas usdewums ir, behrneem eerahdiht, ka bihbēlē ir jalafa, un winaš uf to skubinaht, ka ar bihbēlē eeraduschees un eepashtuschees, ari pehz nobeigteem skohlas-gadeem lasishchanu eeksch bihbeles nepamet pee malaš.

Darboschchanahs ar bihbeles grahmatu buhs darbs, kas ihstēni peenahkahs trescham skohlas-gadam, jo pirmā un ohtā skohlas-gadā behrneem peetiks ismahzitees bihbeles-stahstus, katkismu ar isstahshichanahm un bihbeles panteem, tā ka ari puhsetees ar bihbeles grahmatu wahrdu eemahzischanohs pa kahrtahm un ar usschkirshchanu bihbēlē. To ismahzijuschees, behrni treschā gadā tik tahu buhs westi un garā jautrinati, ka ar plaschako bihbeles-stahstu mahzischchanu un katkisma isstahshichchanu warehs eet kohpā bihbeles lasishana. Bihbeles lasishchanas sinā jaskatahs uf 4 preekschmeeteem: 1) eeweschchanu bihbēlē, 2) lasishchanu bihbēlē, 3) lasitu gabalu istulkoschchanu un 4) isleetashchanu.

1) Geweschhana bihbēlē. Getams ar behrneem fahht lasiht bihbēlē, wineem jadohd skaidrakas sinas par bihbēlē, ka ta ir pateesh Deewa wahrdi un tomehr no zilwekeem farakstita, prohti no tahdeem zilwekeem, kas no ta swehtā Gara apgaismoti, bes miteschanahs to ir usrakstijuschī, ko Deewa wahrds teem runajis, jeb Deewa gars teem parahdijis, radu-radeem par mahzibu eeksch garigahm, t. i. debeshs walstibas leetahm. Tahlak jahahda, no kam, kahdōs laikōs, kahdās weetas un preeksch kam bihbeles grahmatas farakstitas, un kahds faturs wispahri iklatrai grahmatai ir. Beidsohht jahahda, ka sebatōs laikōs tizigā draudse tahs grahmatas, kas jau sen winaš starpā par swehtahm atshitas un turetas, salikusi weenā grahmata; prohti Bezo Deribu — Estras laikōs un Jauno Deribu — zetortā gadu-simteui pehz Kristus peedshimchanas. Wehl japeeshmē, ka tahs grahmatas faleekoht, winaš pa kahrtahm eedalitas, prohti stahstu-grahmatas, mahzibas-grahmatas un praweeschōs, un widū stary abahm Deribahm eelikuschī apokrisu grahmatas, kas ir farakstitas tahdōs laikōs, kurōs praweeschu waloda bij aplufusī, un tamdeht pee teem swehtrem raksteem naw peeskaitamas, un ari neder tizibas mahzibahm par peerahdishchanu, lai ari weetahm waretu geldeht, ka ihpashī Siharaka grahmata, par tizibas mahzibu apleezinashchanu. Wehl jahahda, ka Deewa wihri ar swehteem raksteem darbodamees, winaš norakstidami un nodrukadami, waj istulkodami, dasch-ko no fewis peelikuschī; prohti no zilwekeem sebatōs laikōs zehlfusees bihbeles grahmatu eedalisthana nodakās un pantōs, wirrakstī u. t. pr., ihpashī ari tee peeshimejumi.

kahdi gabali ir kristigā draudisē nowehleti basnizās-gada swebtdeenahm un swebtku-deenahm lektionis un ewangelijums. Tas ihpafchi jāpeemin, jo zaur tahdu nesinaschanu war zeltees leela nesapraschana; tā p. pr. kahds itin apgaismohts draudses lohzeklis weenreis gribeja peerahdiht, ka treschahs swebtku-deenas no Deewa efoht eestahditas, zaur tam, ka bihbelē rohnahs ewangelijumi un lektioni us schim deenahm; un pee tam winsch nebij wainigs, jo ko fkhla nebij dabujis mahzitees, to wezumā wairs negribeja peenemt.

2) Lasifchana. Ar bihbeles lasifchanu fkhla newarehs eefahkt agrakt, ka treschā fkhlas-gadā; jo kamehr wehl ar lasifchanu spruhd un kerahs, lai ne-cewes behrnus bihbelē, jo nepeeklahjāhs bihbeli, kas ir swebta grahmata, dariht par lasamo grahmatu, kas aht-raki teel saplohsita, nekā islasita. Behrneem ja-eeohd bihbele rohkās, kad tee jau lasa fklaidri un ar sapraschānu. Buhtu gan labi, kad ar fkhlas-behrneem waretu islasiht wisu bihbeli; bet kad tas nebuhs eespehjams un ari mas ko palihdschēs, kad ahtumā wifas grahmatas gribetu zaurfreet, tamdeht lai labak lasa masak, un to masumu ar famanifchanu, tā ka to, ko lasa, ari war patureht. Ziti fkhlas-prateji ir demuschē tahdu padohmu, lai ismelle no wifahm bihbeles grahmatahm tahdus gabalus, kas behrneem lehtaki saprohtami un wairak derigi. Bet pehz muhsu dohmahm schim padohmam naw wis jāpeekriht: jo ta naw nekahda bihbeles lasifchana, kad tikai lasa ihpafchi iswehletus gabalus; ta til buhtu lihdsimama bihbeles pantu eemahzifchana, kas no sakara isfchirti, derigi ween preeksch jeb-kahda tizibas mahzibas gabala peerahdischanas un apleezinaschanas. Bihbeles lasifchana ir zits mehrkis: wina grib lasitajus wadiht eefsch swebtā Gara pehdahm, lai no wina mahzāhs atsiht wisu wina mahzibu, ko winsch dohd draudsei, to wesdams no weenas atsihschanas pee ohtras, ka tahs ir faliktas lohpa weenā grahmata, tā pukēs sapihtas krohni jeb pehrles pehrtu-rohtā, jaukalkas un spohschalkas ar zitahm, kas masalkas jaukumā un spohschumā un tomehr wifas weenā un tai paschā wehrtibā; — garigas mahzibas ar laizigahm mahzibahm. Muhsu padohms tapehz us to iseet, lai ne-ismelle no kahdahm grahmatahm jeb-kahdus gabalus, bet lai nem preekschā weenu grahmatu un to islasa zauri no eefahkuma lihds galam. Wifas grahmatas naw weenadas; bihbelē ir bariba preeksch stipreem un peens preeksch wahjeem: zitas grahmatas ir weeglaki saprohtamas, — peens preeksch wahjeem; zitas grehtaki saprohtamas, — stipra bariba preeksch stipreem. Lai tamdeht eefahkt ar tahm grahmatahm, kas weeglaki saprohtamas, ar stahstu-grahmatahm, un lai tad, kad eefsch weeglakahm eelassijuschēs, greechahs pee tahm grehtakahm praweeschu- un mahzibas-grahmatahm: ar to baribu peenemsees ari spehli preeksch stipralkas baribas preti nemfchanas. Tā ween, kad grahmatas zaur-zaurim islasihis, un ne-ismellehs ihpafschus gabalus, warehs tikt pee swebtu rakstu sinaschanas, kas war dariht „gudru us debese preeku zaur to tizibu, kas ir eefsch Jezus Kristus“; jo wisi raksti, no Deewa eedohiti, ir ari derigi pee mahzifchanas, pee pahleezinaschanas, pee norahschanas, pee pamahzifchanas eefsch taisnibas, lai tas Deewa zilwels ir pilnigs, us wisu labu darbu pilnigi fataifsihts (2. Tim. 3, 15.—17.). Tē mums janahkt us weenu eemeslu, ko ziti zet pret bihbeles lasifchanu zaur-zaurim. Tee faka: bihbelē rakstihis ari par wifadeem rupjeem grehkeem, ihpafchi aridsan par meefas leetahm, no kam behrni wehl neta nesin un neproht; kad nu par tahdahm leetahm lasihis bihbelē, tad behrni zaur tam fahls pasiht tahdas leetas, no kam lihds schim neta nesinajuschē, un par grehka un kauna leetahm preezatees un pehz tahm kahroht; tapehz buhtu labakt, ja behrneem pawifam nedohu rohkās pilnigu bihbeli, — un ja lasa bihbelē, kad nahkt pee tahdahm weetahm, lai tahs pahrschēir un tahm eet garam, behrneem fakohkt, ka tur eefschā tahdas leetas, ko behrneem nepeeklahjāhs lasiht. Tur jafaka pretim: bihbele ir mahju-grahmata, wifās mahjās atrohuama; tā to, ko wisi kaudis mahjās lasa, to turedami par swebtu darbu, lai aifleeds behrneem? Un ja gribetu tahdas weetas pahrschēirt, tad behrni tahs fleepeni usfchirti un islasitu, eefahrodami to, kas aifleegts. Tahlak: kad tahdas leetas pateesi noteek pasaulē, un behrni ari mahjās no tahdahm leetahm dabu redseht un dsirdeht, kapehz tad behrneem gribetu leegt par tahdahm leetahm lasiht bihbelē, kas tadschu tahdas leetas nekad ne-usteiz par labahm, bet tahs norahj ar swebtu prahtu un rahda, ka pahrschēir leetahm nahkt Deewa dusmiba un sohdbiba. Pateesi, kad behrns bihbelē no tahdahm leetahm lasidams, to dara ar firdi, kas kaunu eefahro un par to preezajāhs, tad tas tahdu kaunu prahtu un firdi nebuhs dabujis no bihbeles lasifchanas, bet zitur-lur. Bet lai fkhlotajis, kad winam ar behrneem jalasa bihbelē par tahdahm grehka un kauna leetahm, to dara behrneem rahdidams fklaidru firdi, kas fa-

treekta un sabihjusees par grehku, kas ir kauschu famaitaschana, tad ari teescham neweens fkhlas-behrns par tahm nepreezatees, neds smeefees, bet fahls bihtees no grehka, to ari eenihdedams, kad tahdas leetas, waj tahm lihdsigas, redsehs noteekam pasaulē.

Preeksch bihbeles lasifchanas, ja no tizibas mahzifchanas stundahm nekahdas ne-atliktu, janem kahdas no lasifchanas stundahm.

Ihpafchi wehl buhs kohiti derigs, kahdu stundu nedekā, wiswairak festdeenās, nowehleht preeksch swebtdeenās ewangelijuma un lektiona islasifchanas, un tohs behrneem likt ismahzitees no galwas. Pee schihs stundas waretu peedalitees ari pirmahs un ohtrahs seemas behrni, ja tee ari wehl nespehtu wisu ismahzitees no galwas. Skhlotajam turklahkt jāpeemin behrneem, ka par scheem gabaleem swebtdeenā basnizā spredikis taps teikts, un behrni jaskubina, lai eet basnizā to klaufitees. Kad pirmdeenās behrni atkal sanahks fkhla, tad preeksch fkhlas fahlschanas warehs behrneem ari atprasiht, ko mahzitajs par to ewangelijumu jeb lektionu basnizā mahzijiis. Tā fkhla buhs ishteni par to, par ko winai japaleek, prohti behrneem par fataififchanu, ka tee labpraht un ar swebtibu un felmi war eet basnizā Deewa wahrdus klaufitees.

(Turpmat beigums.)

Par cewehroschānu fkhlu- un pagastu waldibahm.

Schini pahreeschanas laikā laukfkhlu buhschanā ir til dauds ko cewehroht, ka gandrihs iklatrā awischu nummurā ir atrohdamu sinojumi, wehleschānahs, pahrspreedumi un pat kohiti dauds jo asu apwainofchanu, jo wifas buhschanas newar buht wifem pa prahtam. Bet kad nu schini grehku pasaulē nekā naw pilnigs, tad to tadschu ari neweens prahtigs zilwels nepagehrehis no muhsu fkhlahm. Lai nu gan pati fkhlas eefschligā buhschana ir, tā fakohkt, kas kohdols, par ko scho reisi nerunaschu, tad tomehr ari ta tschaumala, kohdola ahriģā apfargataja, kas ir: fkhlas iddeenifschligā apgahdaschana ir no leela swara.

Ar preeku lasam no dauds jaunzelteem, pat derigi eerikteteem fkhlas-nameem. Pehz eefwehtifchanas un daudsreis preezīgahs balles ir fkhla atwehrtā, un fkhlotajis ar fkhlneekeem stahjāhs pee darba.

Bet nu nahksim pee fahpīgahs weetas.

Skhlotai waijag ari siltuma, apgaismoschanas, dahrsa sehtas, pumpja, schahdas-tahdas peelahpifchanas u. t. j. pr. Waj par wisu to gan peeklahjigi no pagasta-waldibahm tohp gahdahts? Kur to nems!

Dauds tahdu fkhlu, kur siltums rittejahs pehz gaisa laukā. Semes-malka (welenas) jau ari deg, un ta preeksch fkhlahm ta labakā, jo newaijag sahgu un zirwju.

Tē jau fahlahs dauds fkhlotaju pirmā liga. Ak, tee sahgi un zirwji! Kas lai tohs dohd? — Wats no sewis prohtams, ka tee pagastam buhtu jadohd, un ari sinu daschu weetu, kur zaur dauds luhg-fchanahm no fkhlotaja pufes tee ari ir isplehsti. Bet ir ari tahdu fkhlu, kur bagato behrnu tehwu weenu paschu pluhz, us wifa pagasta rehkinumu. Lai lasitajs apdohmā, zil sahgu un zirwju behrni nepatehre weenā seemā pee mallas un schagareem! Zil zirwju kahtu neteek nolausti, sahgeem spali falausti, — nerehkinohkt kaseja darba un tehrauda! Man pascham naw kohla wifā leelā mallas-strehki, kur zirwim kahtu eelikt. Taisi maku wata un dohd amatneekam; behrni to jau ari neprastu pataifsiht. Zitur us fkhlotaja luhg-fchanu wehl fainneeki kahdu zirwi dohd kahdas deenas lihds us fkhlu; zitur ne par ko. — Ko zeen. lasitaji pee tam spreesch?

Kas lai siltumu — malku un schagarus — pataifa smalkus? Kā saprohtams, tad fkhlneeki. Un tas ari pareisi; jo fkhlas likums to ari pawehl. Bet esmu ari dsirdejis ehroms, kur daschā fkhla wezaki to leedsohkt dariht. — No jauneem flinkeem buhs wezi nabagi. — Tad peemineju apgaismoschānu. Ar tahm diwi leelajahm no Deewa dohtahm lampahm nepeeteek; daschā fkhla tomehr zitadu naw. Tad nu prohtams, ka Egipteeschu tumsibu un ar swetschu galineem nopilinatoshs beklus un galdus mums newaijadsehs eet tahku melleht. Bet tē tuhdał gohdam peeminams, ka wairak buhs to fkhlu, kur gaischu lampu netruehst. Tomehr ir tē naw jau wifa klisma beigta. Kas dohs degdamo materialu? Waj pagastis, katris fkhla eedams behrns pa reisai, jeb pats fkhlotajis pret atlihdsinaschānu? Zil raibi, nepareisi un aplami schur un tur schini leetā eet, netihkt ne runahkt. Kur pagastis pats dohs waj swezes jeb eku (petroleumu), tur tas tadschu stahwehs fkhlotaja sinaschānā, un tad daschadahm dohmahm wata kauta. Kur behrni paschi gaismu apgahdā, tur weenmehr strib-

duš un nepilnīga apgaismošana. Kad skolotājs pret atlihdzināšanu dohd apgaismošānu, tad skolotājs drihs fuhdsahs par dahrgahm fwezehm u. t. j. pr.

Kas lai pehrf daktis, tohs dauds zilinderus, ari fataifa famaitajušchahs lampas, kas nemas naw neeka leeta? — Kā stahw ar dahrsa fehtu, aku, pumpi? Zitā weetā netura pagasts par waijadfihu, ka fehta jataifa; lai fumi, kumeki un zilweli pahr skolotāja faknehm un dahrsu staigā. Zitā weetā fehta tikai flawas pehz, kur katris war zauri lihst jeb pahri lahpt. War akahm un pumpjeem jau tohp labaf gahdahts; jo pašchu behrni grib dsert un masgatees. Bet ir tē wehl daschi zaurumi lahpani. Nu wehl atleef schahda-tahda peegahdashana un peelahpishana. Pee tahm peeslaitu lohgu ruhtis, flohtas, traufus preefsch uhdens u. t. j. pr.

Daschi pagasti faka: kas ruhti isfisis, lai aismakfā. Lubgtu tohs spreedejus ari falu un lohgu fabreeschanu zaur flapjumu pee makfas peespeest, jeb pee 20 un wairaf lohgeem us wakti stahweht, ka war katru reisi wainigo pee atbildibas faukt. Bagati behrni spehi aismakfahst, bet nabaga to nespehi, kad masgajohst jeb flaukoht it newikoht nelaimē notikufi. Lihfchi neweens skolotājs flahdei nelaus notikt.

Jr ar flohtahm zitā weetā ir skolotājam fawa libele. Gan leef no mahjahm tahs lihds panemt, bet tas ari daudstreiš nenoteek; nem skolotāja meitai beidsamo no pat dsilakā kaktā ahra, lai fchi pehz ar fwahrkeem fawu istabu flauka. Zapeemin, ka scho „maso leetu“ zitur ne par kahdu naudu newar dabuht pirkt, kur meschi tohp lohti zeeti tureti.

Ja ari fawmaku tihritajam un flurstenu flauzitajam skolotājam nelahda ihpafcha makfa nebuhtu jadohd, — jebfchu esmu ari par to dabujis makfahst, — tad tomehr tee gaida wehl fawu „dseramonaudu“, wismasakais snapschka.

Teescham dauds snapschka skolotājam waijadsetu preefsch wifseem teem isflahpufcheem, kas to apghada ar malku; — 60 lihds 75 wihri ar schagareem; tikpat ar seenu, falmeem, peluhm, deputati un wehl ko zitu. Medohd' — esi fihlsts; naw wehrtis labu wesmu un mehru west; dohd' — tad pehrz fawu peenahkumu par naudu, un tomehr, kas buhs blehdis, krahps tewi ari tad. Esmu redsejis, ka dasch tadfchu til fawu ari malkas no mescha pee skolohas atwedis, tomehr tā mahf uskraut, ka wehl deewagan atleef no mehra, un to, sinams, us fawahm mahjahm wed. Waj tē nebuhtu pagasta-waldishanai us weenu deenu wisi ja-apfino un tad pašchai jasanem? Skolotājam tad nebuhtu famaidoshanahs ar pagastu dehl flakta mehra un pat fapuwufchahs un famainitas malkas!

Trauki preefsch skolneeku waijadfibahm itin retā weetā atrohdam; un kur tee weenreis eegahdati, tur teem, pehz pagasta dohmahm, nelad newaijag nobilt, faplihst un palikt wezeem. Jo kad pehz gadeem atkal prafa, tad par to brihnahs; tur jau wifs efoht reisi eegahdahts.

Jo leelas isdohfchanas skolotājam katra gadā ir tais lohti dauds weetas, kur no pagasta naw dohts ne spannis, ne tohveris. Ko simtu un wairaf skolneeki proht patchreht karofchu, spannu, blohdu un stohpu, graphifchu un kas teem rohkā nahf, — no tam mahjeneekam, kas pats naw skolohu apmeklejis un to redsejis, newar ka flahde eedohmā nahft. Ja nu schahdas fihlas waijadfibas skolotājs naw skolneekleem dewis, jeb leef pee peenahktahs flahdes to no skolneeka atlihdshahst: tē atkal leela brehka par wina zeetfirdibu. Lubgtu tadfchu apdohmahst, ka weens newar wifus ustureht, kur kaunam jafaka, ka dasch leels pagasts newar scho weenu ustureht, prohti, kur skolotājs wehl nedabu to pašchu nabadfihu lituma algu, par kuru teescham prafstis strahdneeks tagad wairs pee fainneeka nelihgst. Ko laudis daudskahrt spreesh par eenahfshanahm no gada-skolohahm, tahdahm runahm truhft pamata. Dauds apghalds naw neweena gada-skolneeka, kas ihpafchi makfā. Un tahdu nesinamu eenahfshanu tadfchu newar pee algas flaitiht. Waj skolotājam kahdā weetā par til un til eenahfshanu no gada-skolneekleem no pagasta tohp galwohts?

Negribu fchē akliis buht pret daschu labu skolotāja weetu un kreetnu skolohas apghadashanu fainneezibas finā. Bet scho ir lohti mas.

Tapehz tē beigās luhdsu: nepagehrejet no weena zilwela wairaf, nekā Zuhš tam dohdeet. Par neweenu zitu zilweku tā un til dauds netohp spreests un gar neweenu zitu tā katris ne-udrohshinaja hs kahjas noslauzihst, kā gar skolotāju.

Ar tahdahm schinibahm daudsi ir dewigi skolotāju apdahwinahst.

Zeresim, ka wifs ar laiku taps pilnigaks: skolohu kohdols un ari wina tschaumala.

J. G.

Var laukfshohlu buhshanu kursēmē 1879/80. gadā.

(Stat. Waf. un skolohas finās N 4.)
(Beigums.)

Skolohu kohpflaits bij pawifam 25 tuhfst. 354 (21 tuhfst. 35 seemas-skoloheni un 4319 wafaras-skoloheni). Tā tad ir skolohu flaits par 195 masaks, nekā pehrnājā gadā. Kad ari peenemtu, ka skolohu flaits nebuhtu gahjis masumā, jo tahs 9 skolohas, kas naw eefuh-tijuschas nelahdas finās, warbuht truhkumu ispilditu, tad tomehr naw faprohtams, kapehz naw skolohu flaits wairaf pee-audsis, jo skolohu flaits ir gahjis waj nu wairumā jeb tahs ir paplaschinatas. Wafaras-skoloheni ir gahjuschi wairumā par 324 sehneem un 147 meite-nehm; seemas-skoloheni turpreti ir gahjuschi masumā par 666. Weenigi 8 kirspheles naw skolohu flaits daudf masinajees; turpreti 24 kirspheles leeliski (Grohbina par 119). Meitenu flaits ir stipri pee-audsis; bet tomehr ir wehl 5 tuhfst. sehnu wairaf, nekā meitenu. Us 100 sehneem isnahf 66 meitenes. — Zaurmehra isnahf us katru skolohu 71 skolohens un us katru skolotāju 58 skoloheni. — Geswehtiti tapa pagahjuscha gadā 7228 behrni. Tee behrni, kas baudiya mahju-mahzibu un tapa no mahzitajeem pahrluhfoti, ir wairojuschees par 3600; kohpā 17 tuhfst. 454, — 8459 sehni un 8993 meitenes. Kā mahju-mahziba ir atrasta, tohp peeminehts til 2 sinojumds, no kureem weens leezina par lohti labeem un ohtris par lohti flakteem panahkumeem.

Tas, zil makfā skolohu ustureschana, newareja schai reisā tapt aprehkinahst, jo sinojumi bij pahraf nepilnigi. Skolotāju alga ir wifur aprehkinata; bet fihmejotees us skolohas usturu, naw weetigahs skolohas-komisijas waj nu rakstijuschas it nela, jeb ari peeshmejuschas, „nesinams“, „newareja flaidri nosazihst“, „wifu makfā muishaswalde“, waj ari ir usdohti pawifam netizami flaitti. Tapehz ir ari 38 skolohas pawifam atstahtas un til pehz eespehjas aprehkinahst preefsch 317 skolohahm.

Zil ir isdohstis naudas preefsch skolohu ustureschanas.

Kirspheles.	Preefsch skolohahm.	rubli.	No tahs summas dewa			Katra skolohu wibrufchija saur-aurim rubli.
			muishas.	pagasti.	cestahde.	
Jelgawa.	14	6577	177	6030	370	469
Dohbele.	12	4039	456	3323	260	336
Meschamuishas.	10	6858	4190	1947	721	685
Sefawa.	4	1914	210	804	900	478
Baufka.	8	2559	264	2195	100	350
Cezawa.	19	8784	4042	4592	150	462
Nereta.	15	5200	233	4834	133	346
Sehrtils.	26	6161	625	5536	—	236
Subata.	8	1803	107	1696	—	225
Wiskraufle.	—	—	—	—	—	—
Dinaburga.	—	100	100	—	—	100
Zaunpils.	12	4930	1744	2612	574	410
Tukums.	9	2553	239	2314	—	283
Auze.	10	2953	900	1993	60	295
Talsi.	11	4743	2265	2478	—	431
Kandawa.	13	3647	1534	1780	333	280
Sabile.	10	4403	2490	1913	—	440
Mhrlawa.	7	3008	1540	1368	100	451
Kuldiga.	13	3306	625	2681	—	254
Wahrme.	8	1834	766	1068	—	229
Saldus.	13	5768	1205	4453	110	443
Wentspils.	8	2387	674	1506	207	298
Piltene.	12	5545	1871	3624	50	462
Dundaga.	7	3285	989	2296	—	469
Wispute.	4	1548	993	473	82	387
Waltaike.	10	2042	783	1259	—	204
Sakaleija.	6	1799	975	794	30	294
Embote.	8	2355	573	4542	240	294
Gramsda.	4	1265	656	609	—	316
Alschwanga.	2	267	113	154	—	133
Grohbina.	24	5336	1227	4109	—	222
Durbe.	10	2237	525	1712	—	223

Kohpā: . ||317|109206| 33091 | 71695 | 4420 |

Bes ta kapitala, kas isdohts par fkolhas buhwi, un kura intre-
fes buhtu ari peeslaitamas pee fkolhas ustructurešanas, pastahw kahrti-
gahs isdohšanas par katru laukfoklu eeksch fkolhotaja lohnēs, fkol-
las siltuma un apgaišmosšanas. Mahzibas leetu un fkolhas inwen-
tara eegahdaschana schē naw tapehz peemineta, ka ta nepeeder pee
kahrtigahm isdohšanasahm un ko turpmak warbuht warehs pirkt par
eenahlfušcho strahpes-naudu. Bet kad preeksch fkolhas ar 50 lihds 80
fkolheneem isdohd bes fkolhotaja algas til 5 lihds 2 rubl. par malku
un apgaišmoschanu, to gan neweens netizehs. — Is sinojumeem bij
redsams, ka 176 fkolhas tapa ustructuretas no muischahm un pagasteem,
132 no pagasteem ween, 15 no muischahm ween, 22 no kahdas
eestahdes un no fkolhas-naudas ween. — Preeksch tahm augšhejā
tabelē usnemtahm 317 fkolhahm isdewa pawisam 109 tuhft. 206
rubl. No schihs summas malkaja muischu waldes 33 tuhft. 91
rubl., pagasti 71 tuhft. 695 rubl., eestahdes 4420 rubl. (2523
rubl. malkaja basniza). Muischu waldes malkaschanas mainahs starp
3974 lihds 5 rubl. us fkolhu. Preeksch wisahm fkolhahm kohpā
ir, sinams, isdohts dauds wairak, jo ir dauds fkolhas usnemas rehli-
numā, kur nebij bes fkolhotaja lohnēs wairak nekās usdohts (p. p.
Dundagas pagastā); daschās weetās bij usdohts lohti mas. — Zaur-
mehra malkaja tahs 317 fkolhas, katra 347 rubl. 9 kirspehlēs
sneedsahs schi summa pahri par 400 jeb lihds 500 rubl. (Jaunpils,
Talsōs, Sabilē, Ahrlawā, Saldū, Piltene, Dundagā, Jelgawā,
Sefawā) un Meschamuischā 685 rubl. Bet scho newareja, tāpat kā
Gezawu, lihdsrehkinaht, jo katra kirspehlē tohp weena fkolha ustructureta
no muischas-waldes ween, un malkā lihds ar behrnu kosti 3974 un
3479 rubl. — Preeksch fkolhotaju lohnēs tapa pawisam isdohti 82
tuhft. 539 rubti. Kad atskaitam noht 24 fkolhotajus, kureem tapa
lohne ismalkata no fkolhenu fkolhas-naudas, un 14 fkolhotajus, kuru
lohne naw skaidri usdohta, tad isnahk us katru fkolhotaju zaurmehra
220 rubl. un us katru fkolhotaju palihgu 141 rubl. Schi zaurmehra
summa wairojahs Piltenes, Saldus, Jelgawas, Jaunpils un Dun-
dagas kirspehlēs lihds 342 rubl. un kriht atpakal Grohbinas, Embo-
tes, Durbes, Baltaiķu, Wahrnes, Alschwanganas un Aiskraukles kirs-
spehlēs uš 90 rubl. us fkolhotaju. — Daschōs pagastōs ir fkolhotaju
lohne wehl masaka, nekā likums to nosaka kā wismasako lohni.

Wisas kirspehles-fkolhas-komisijas, bes ween diwahm, ir seemā
1879/80. gadā fkolhas pahrluhkojuschas. Is sinojumeem ir mas kas
redsams par pahrluhkoschanas panahkumeem. Mahzibas leetu truh-
kums rahdahs buht pahrak leels. Jhpaschi truhkst musikas-rihku.
Mahzibas leetu faskaitischanu wajadseja schai reisā atstahd ne-eeweh-
rotu, jo leelais truhkums to darija pawisam ne-eespehjamu. Buhtu
dauds derigaki, kad turpmak wairs neprafitu „kahdas mahzibas fkolhā
atrohnahs“, bet „kahdas mahzibas leetas truhkst?“ — Kreewu wa-
lodas mahziba ir pehz notezejuscheem peezeem gadeem wisur eewesta;
til seeweefchu rohlas-darbu mahziba tohp pasneegta lohti masā mehra.
Fkolhotaju zenschanahs un ustiziba un fkolhenu tschakliba tohp wis-
pahrigi slaweta. Til weenā paschā weetā ir mahzischana atrasta pa-
wisam palaisa, un wajadsejis fkolhotaju atstahdinahd no amata. —
Til diwi sinojumi pasneeds dauds-mas pahrskatu par to, kā fkolhas
ir atrastas. Un to ari newareja zitadi gaidiht, jo fkolhu waldehm
truhka wajadfigo preekschkrastu. Bet nu gan buhtu laiks, ka fkolhu
waldes greestu wairak usmanibas us fkolhu darbeem. Daschas kirspeh-
les-fkolhas-komisijas peemin ar skaidreem wahrdeem, ka nu fkolhas
spehjoht mahzihd pehz preekschā rakstita mahzibu-rahditaja; daschas
atkal fako, ka tas drihs ween notifschohd, tiklihds fkolhas ruhmes
buhfchoht pahrlabotas un paplaschinatas.

War zereht, ka tautas-fkolhas Kursemē, kas itin labi fahk selt,
nefihš weenmehd jo labus auglus.

Dehls un tehws.

Dehls. Apstakees, tehws, — schis kufainis,
Ko es eeksch sahles redsu,
Tas puhlejahs it peekufis,
Lai falmam augschā tiktu.
Bet falmiasch winu nepanes
Un leezahs, kamehrt nokriht tas.

No jauna leen nu duhschigi
Un negrib kahptees atpakal.
Tad funehmahs winsch spehzi,
To spizi fasnēegt gribedams.
Tad nahz un palikim mehš scheitan,
Lai redsam wina zaurweschān!

Tehws. Schis kufain's der par preekschsihmi,
Kā dshwes gruhtumu buhs nest.
Winsch puhlejahs, — tas masināis,
Lai waretu pee gala west
To darbu, ko reis usnehmis.
Lai pats ar' buhtu peekufis.

Dehls. Jau feschas reisas nokriht tas,
Un neleekahs few meera.
Nu stahw winsch klus' un noskatahs; —
Nu teescham naw wairs spehka! —
Tas nē! — tas zetahs spahrnindōs
Un eekstreen winōs krumindōs.

Tehws. Winsch ir tew, dehls, kā preekschsihme!
Winsch allaschin pee darba miht,
Lai ari weenmehd neweizahs,
Un daschu reis pee semes kriht.
Tas nesuhd winam zeriba,
Gan panahks, kad buhs laimiba.

Us teewa falma rahpjahs tas
Un nolēz fewim lihdsā,
Un kad tam tuhdat ne-isdohdahs, —
Tas zere winsch un lihda,
Lihds beidsiht winam spehku truhkst.
Tā puhlejees, kamehrt peekufst!

Tad zelsees, dehlin, spahrnindōs
Un aiskrees' muhschib's debeschōs! Wikket.

Kapa pulkstenis.

1.

Klau, kā pulksten's fehri swana!
Kapa gulda weziti; —
Kas jau dshwes gaitu beidsis,
Get us muhscha mahjokli.

2.

Behdas, firdehsti un ruhpes
Tam nu wisas pabeigtas; —
Wisas weltas gahdaschanas
Ir us muhschu klusufchas.

3.

Lihgsmōs preekōs winsch nu steidsahs,
Beidsis semes wahrgschānu; —
Augschā — turp ais swaigsnehm dohdahs,
Kur buhs preeks nenobeidsams.

4.

Jaunekli! — fahz ar' apdohmaht,
Ka ir tew reis jamirst buhs; —
Ka tew ar tāpat, kā wezi,
Semes flehpi guidinahs.

5.

Nefini, schodeen' waj rihtu
Preeksch tew swanihs pulksteni; —
Tapehz jau pee laika taifees
Us schi zela — pehdiga.

E. Jeannot.